

Отже, інформаційні програмні комплекси стали невід’ємною частиною системи бухгалтерського обліку на підприємстві, без яких сучасна бухгалтерія вже не мислиться. Програмне забезпечення відіграє таку ж важливу роль, як і організація облікових процесів, наявність кваліфікованого персоналу, система документообігу тощо. Коректно обрані та налагоджені програмні рішення для автоматизації обліку забезпечують високу ефективність управління підприємством загалом і оптимальну організацію бухгалтерського обліку зокрема. Використання комп’ютерно-інформаційних технологій у бухгалтерській діяльності сприяє підвищенню достовірності, точності та оперативності облікових даних, дозволяючи в будь-який момент перевірити стан розрахунків, активів і зобов’язань підприємства.

Список використаних джерел

1. ТОП 7 українських програм для ведення бухгалтерії 2024. (2024). *FinAcademy*. <https://finacademy.net/ua/materials/article/perehodimo-na-ukrayinske>
2. Одноволик, В. І. (2016). Програмне забезпечення для обліку та звітності: аналіз ринку та функціоналу. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*, (2), 128–135.
3. Безверхий, К. (2022). Інформація про аудиторський звіт в програмному комплексі «М.Е.Дос». У О. О. Непочатенко (відп. ред.), *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників* (С. 54–57). ВПЦ «Візаві».

Шишлюк В.Р.,

кандидат юридичних наук, доцент,

Заболотна О.С.,

кандидат психологічних наук, доцент,

Одеський національний технологічний університет

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

В умовах глобальних викликів — збройного конфлікту, економічної нестабільності та кліматичних змін — проблема продовольчої безпеки набула

особливої актуальності для України. Забезпечення ефективної координації між державними інституціями, регіональними адміністраціями та учасниками агропродовольчого ринку потребує впровадження сучасних цифрових рішень. Електронне врядування стає ключовим інструментом у цьому процесі, дозволяючи автоматизувати управлінські функції, підвищити прозорість та оперативність рішень у сфері продовольчої політики.

Цифрові платформи електронного врядування, такі як Державний аграрний реєстр, забезпечують інтеграцію даних про сільськогосподарське виробництво, запаси продовольства, логістичні ланцюги та ринкові ціни. Це дозволяє державним органам оперативно реагувати на кризові ситуації, такі як дефіцит продуктів у регіонах, постраждалих від бойових дій, або порушення експортних маршрутів. Наприклад, електронні системи моніторингу дають змогу відстежувати розподіл гуманітарної продовольчої допомоги, оптимізуючи її доставку до найбільш уразливих груп населення. Крім того, використання супутникових технологій і датчиків IoT сприяє точному аналізу стану посівів і прогнозуванню врожайності, що є критично важливим в умовах непередбачуваних кліматичних змін.

Електронне врядування також відіграє важливу роль у підвищенні довіри між учасниками агропродовольчого ринку. Платформи, що забезпечують доступ до відкритих даних про державні субсидії, сертифікацію продукції та ринкові тенденції, дозволяють фермерам і переробникам приймати обґрунтовані рішення. Впровадження технологій блокчейн у системах електронного врядування може гарантувати прозорість угод і походження продукції, що є особливо важливим для дотримання міжнародних стандартів якості під час експорту. Такі рішення сприяють зміцненню позицій України на глобальних ринках, зокрема в країнах ЄС, де вимоги до *traceability* (відстежуваності) є надзвичайно високими.

Для успішного розвитку електронного врядування в агропродовольчій сфері необхідно подолати низку викликів. Обмежений доступ до швидкісного інтернету в сільській місцевості залишається значною перешкодою для впровадження цифрових платформ. Крім того, низький рівень цифрової грамотності серед

фермерів і місцевих адміністрацій вимагає систематичних освітніх програм. Не менш важливим є забезпечення кібербезпеки, оскільки цифрові системи, що містять критичні дані про продовольчі запаси та логістику, можуть стати мішенню для кібератак. Розв'язання цих проблем потребує скоординованих зусиль держави, приватного сектору та міжнародних партнерів, що дозволить Україні не лише забезпечити продовольчу безпеку, але й стати лідером у впровадженні інноваційних рішень для аграрного сектору в умовах глобальних криз.

На сьогодні в Україні функціонують окремі елементи цифрової інфраструктури, пов'язані з агропромисловим комплексом: Державний аграрний реєстр, система електронного реєстру земель, електронна система сертифікації продукції, інформаційно-аналітичні платформи для моніторингу виробництва та експорту. Проте ці системи залишаються фрагментованими та не забезпечують повної інтеграції на міжвідомчому рівні.

Ефективне застосування електронного врядування та цифрових інструментів має значний вплив на підтримку аграрного сектору та забезпечення продовольчої безпеки як на національному, так і на регіональному рівнях управління, особливо в умовах економічної нестабільності чи кризових ситуацій.

На національному рівні електронне врядування надає низку ключових можливостей. Воно дозволяє оперативно обробляти значні обсяги даних щодо поточного виробництва сільськогосподарської продукції, наявних запасів та потреб населення чи переробної галузі. На основі цих даних стає можливим прогнозувати потенційні ризики виникнення дефіциту або, навпаки, надлишку певних видів продукції, що є вкрай важливим для планування та уникнення кризових явищ на ринку. Крім того, доступ до достовірної та своєчасної інформації дає змогу підтримувати обґрунтоване ціноутворення, мінімізуючи спекулятивні ризики та забезпечуючи стабільність цін на соціально значущі продукти. Надзвичайно важливим є те, що електронні системи управління роблять процес розподілу державної підтримки аграрним виробникам максимально прозорим, зменшуючи можливості для корупції та нецільового використання коштів, а також забезпечуючи її адресність.

На регіональному рівні цифрові інструменти також відіграють важливу роль, сприяючи підвищенню ефективності управління та реагування на місцеві потреби. Вони допомагають у координації дій місцевих органів влади з аграрними підприємствами та фермерськими господарствами на території громади чи області, забезпечуючи краще взаєморозуміння та спільне вирішення проблем. Цифрові інструменти дозволяють здійснювати моніторинг соціальної вразливості окремих громад або груп населення, що дає можливість своєчасно ідентифікувати тих, хто найбільше потребує продовольчої допомоги чи інших видів підтримки. Окрім того, цифрові рішення роблять ефективнішим управління логістичними та розподільчими процесами продовольства на місцях, забезпечуючи швидшу та більш раціональну доставку продуктів до споживачів або місць зберігання, що особливо важливо в умовах порушених ланцюгів постачання.

Застосування електронного врядування та цифрових інструментів на обох рівнях управління створює синергетичний ефект, зміцнюючи загальну стійкість продовольчої системи країни та підвищуючи ефективність взаємодії між державою, бізнесом та громадянами.

Особливу роль відіграє інтеграція таких систем з електронними сервісами Державної митної служби, Мінекономіки, Держпродспоживслужби, що дозволяє оперативно контролювати зовнішньоторговельні потоки та гарантувати якість харчової продукції.

Електронне врядування слід розглядати не просто як набір технічних інструментів, а як комплексний стратегічний підхід до управління продовольчою безпекою держави. Його послідовне та ефективне впровадження на всіх рівнях управління – від центральних органів до регіональних та місцевих – дозволить сформувати єдину, взаємопов'язану інформаційну екосистему. Ця екосистема зможе забезпечити необхідну прозорість, ефективність процесів та загальну стійкість продовольчих систем України до різноманітних викликів.

Для успішної реалізації цієї стратегічної мети необхідно зосередити зусилля на кількох ключових напрямках. По-перше, надзвичайно важливо активізувати цифровізацію регіонального управління, забезпечуючи місцеві

органи влади необхідними інструментами та компетенціями. По-друге, критично необхідно створити інтегровану національну платформу продовольчої безпеки, яка об'єднає дані та сервіси з різних джерел. По-третє, життєво важливо забезпечити належний рівень кіберзахисту всієї інформаційної інфраструктури та даних, пов'язаних із продовольчими системами. Нарешті, для підвищення довіри та ефективності політики, до процесів формування та контролю за реалізацією продовольчої політики необхідно активно залучати громадськість. Втілення цих кроків стане фундаментом для побудови надійної та сучасної системи управління продовольчою безпекою в Україні.

Список використаних джерел

1. Бойко, І. В. (2022). Електронне урядування та його вплив на управління продовольчою безпекою в Україні. Науковий вісник Національної академії управління, 10(3), 45-60.
2. Гнатюк, М. Ю. (2021). Інформаційно-комунікаційні технології у забезпеченні продовольчої безпеки на державному рівні. Український журнал цифрової трансформації, 5(2), 78-85.
3. Захарченко, А. С., & Литвин, О. В. (2020). Вплив електронних сервісів органів влади на регіональну продовольчу безпеку. Державне управління та місцеве самоврядування, 15(4), 33-42.

Шиян Д.В.,
д.е.н., професор,
Харківський національний економічний
університет ім. Семе́на Кузне́ця

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ДОБРОБУТУ ДОМОГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ У ПЕРЕДВОЄННИЙ ПЕРІОД

В сьогоди́шньому світі цифрові технології є вирішальним фактором формування конкурентоспроможності не тільки окремих компаній та фірм, а і нації та держави в цілому. Саме можливості використання сучасних цифрових сервісів, які останніми роками тісним чином об'єднуються з можливостями